

Monumentnummer*: 531458

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 september 2013
Kadaster deel/nr 82690/101

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nieuwersluis Stichtse Vecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nieuwersluis Fort Nieuwersluis

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Loenen C 968

Omschrijving**

Cluster 17. Bomvrije Remise E.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BOMVRIJE REMISE E als bij de modernisering van het Fort Nieuwersluis rond 1880 toegevoegd, met aarde gedekt onderdeel. Fort Nieuwersluis is in zijn huidige vorm ontstaan uit het vergraven van de op de westoever van de Vecht gelegen 17de-eeuwse vestingwerken van Nieuwersluis. Dit gebeurde in twee fasen, namelijk in 1849, toen de toren werd gebouwd en tijdens de grootscheepse vernieuwing in 1880-1882, waarbij het fort zijn huidige vorm verkreeg. Fort Nieuwersluis diende ter verdediging van enkele inundatiewerken en een relatief groot aantal lineaire accessen. Het fort was, in tegenstelling tot de meeste verdedigingswerken uit de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie, gericht op een aanval uit het zuiden. Deze zou kunnen plaats vinden indien het Vechtaccés was gepasseerd. Bij de grootscheepse modernisering van Fort Nieuwersluis in 1880-1882 kreeg het fort drie bomvrije remises. Ze waren bedoeld voor het bergen van kanonnen en projectielen, maar ook als schuilplaatsen voor manschappen. De kelder diende als munitiemagazijn en vulplaats. De remises zijn geheel uitgevoerd in kalktrasbeton. Met hun dikke muren en aarddekking golden ze naar de toenmalige maatstaven als bomvrij. Door de invoering van de brisantgranaat vanaf 1885 was van een bomvrije

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

situatie geen sprake meer en konden gebouwen van dit type reeds enkele jaren na hun ontstaan als verouderd worden beschouwd. Op Fort Nieuwersluis zijn drie remises, gebouw C, D en E. C en D zijn vrijwel identieke enkelvoudige remises; E is een dubbele remise.

Omschrijving

De BOMVRIJE REMISE E ligt aan de uiterste zuidoostzijde van het fort. De remise is opgetrokken in kalktrasbeton en is aan drie zijden en bovenop aangeaard. Het is een dubbele remise, met op de begane grond en in de kelder twee naast elkaar gelegen ruimtes. De ongedekte gevel aan de noordzijde, met iets naar achter gebogen vleugelmuren, is voorzien van twee rechthoekige, stalen schuifdeuren. Achter elk van de deuren bevindt zich op de begane grond een separate ruimte. Deze ruimtes zijn door een opening in het midden van de scheidingswand met elkaar verbonden. In de kelder bevinden zich eveneens twee ruimtes; deze zijn door een gang in het trappenhuis aan de zuidzijde verbonden. Om de kelderruimtes heen ligt een spouwgang.

Waardering

De BOMVRIJE REMISE E is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

- a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw),
- b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw)

Het betreft hier een voorbeeld van een dubbele bomvrije remise van omstreeks 1880.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief als voorbeeld van een bomvrije remise zoals deze ook elders in de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn gebouwd volgens een eenduidig stramen, met toepassing van vergelijkbare indeling en detaillering. Het onderdeel onderscheidt zich van een aanzienlijk deel van dergelijke remises door de toepassing van kalktrasbeton in plaats van baksteen.

* Het onderdeel is tamelijk gaaf bewaard omdat de remise slechts weinig is gewijzigd ten opzichte van de situatie uit de bouwtijd.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie

Remise (B)